

5 Recreatie en toerisme

Waar liggen de krachten?

De gemeente Hellendoorn profileert zich in toenemende mate als onderdeel van het A-product 'Twente, landgoed van Nederland'. Er is de laatste jaren veel energie gestoken in de herkenbaarheid van Hellendoorn als gemeente en Twente als regio met een eigen merk en een eigen identiteit.

In ruimtelijk opzicht vult de gemeente de bestaande landschappelijke kwaliteiten van de heuvelrug aan met de landschappelijke kwaliteiten langs de Regge, middels de Reggeherstelprojecten. Hermeandering stond centraal in de Reggeherstelprojecten. Deze hermeandering is nagenoeg voltooid. De enige nog ontbrekende schakel betreft nog de PC Stamstraat met het project 'Nijverdal aan de Regge'. Het gebied rond de Regge is heringericht, waardoor er naast de bestaande waardevolle landschappen een aantrekkelijk gebied is ontstaan voor recreatie en toerisme. Met het identiteitsgebied 'Beleef de Regge' en delen van de kernvisie wordt ingezet op het vergroten van de beleefbaarheid van de Regge. Naast de diverse wandel- en fietspaden, liggen er veel potenties voor andere vormen van recreatie en toerisme. Een extra potentie vormt daarin het nieuwe botenhuis van de regionale stichting de Enterse Zomp nabij het dorp Hellendoorn.

Zo vormt het beekdal van de Regge en de Sallandse Heuvelrug in combinatie met de door agrarisch gebruik gedomineerde buitengebied een aantrekkelijk gebied om in te recreëren (waaronder ook sporten en bewegen).

Ook bevinden zich een aantal grote publiekstreckende attracties op de Sallandse Heuvelrug, waaronder Avonturenpark Hellendoorn en de Paarse Poort. De Paarse Poort vormt hét entreegebied van de Sallandse Heuvelrug. Een centrale plek waar het groeneducatief centrum Staatsbosbeheer, sterrenwacht, speelbos en horeca geclusterd zijn. Er ligt een groot parkeerterrein, waardoor de locatie dient als startpunt voor fiets- of wandeltochten en daarmee functioneert als Toeristisch Overstappunt (TOP).

Verder maakt Hellendoorn deel uit van het fietsroute- en wandelnetwerk Twente.

Welke ontwikkelingen zijn er gaande?

Een van de trends in deze sector is de toenemende belangstelling voor gezondheid en de natuur om ons heen. Hierdoor zijn eerlijke en pure producten in trek. Men hecht steeds meer aan oorspronkelijkheid, streekgebondenheid en ambachtelijkheid. Dit komt mede door het enorme aanbod van producten, diensten en informatie in de samenleving. Door de vergrijping is er verder meer aandacht voor comfort, persoonlijke aandacht, netheid, zekerheid en gezondheid.

Het veranderen van sociale structuren heeft ook zijn weerslag in het sociale vrijetijdsgedrag. Men gaat steeds vaker met een groep vrienden of familieleden een weekend weg. Deze groepen zijn vooral op zoek naar comfortabele verblijven, waarbinnen er privéruimten aanwezig zijn. Verder wordt de drang om te ontsnappen aan de sleur van het dagelijkse leven steeds extremer. Er is een trend naar overnachten in bijzondere logiesvormen.

Waar liggen de opgaven?

Zo'n 400.000 bezoekers komen per jaar naar het Avonturenpark en ongeveer één miljoen bezoekers komen per jaar naar de Sallandse Heuvelrug. De gemeente wil zich inzetten om de spin-off van deze twee grote publiekstrekkingen te vergroten, waarbij de verbinding met Nijverdal en Hellendoorn prioriteit krijgt. Deze ambitie staat weergegeven in de kernvisie.

Daarnaast speelt identiteit een grote rol bij de ontwikkeling van recreatieve en toeristische voorzieningen. De gemeente wil ook via de aanwezige (of nieuwe) attracties en voorzieningen laten zien dat je in de gemeente Hellendoorn vertoeft. Welke identiteit wordt nagestreefd is weergegeven in deel III van deze visie. Daarbij geldt dat de gemeente zich over de gehele linie verder wil profileren en onderscheiden in de recreatieve Outdoor-sector.

Het gebied waar de gemeente ontwikkeling wil stimuleren om daarmee gelijktijdig een kwantiteits en een kwaliteitsimpuls te realiseren voor water, natuur en landschap betreft de provinciale zone 'Ondernemen met natuur en water'. Het gaat om het gebied dat bij de herijking vooralsnog is afgevallen uit de EHS. Dit gebied is ook weergegeven op een kaartje bij paragraaf 7 (buitengebied). In deze zone, maar ook in het identiteitsgebied 'Beleef de Regge', liggen veel kansen ter versterking van de waterrecreatie, verblijfsrecreatie en overige recreatieve en toeristische vormen.

WAT ZIE JE TERUG OP DE KAART?

In de kaart is de provinciale zone 'Ondernemen met natuur en water' weergegeven. In deze zone worden ontwikkelingen gestimuleerd, als deze een kwaliteitsimpuls betekenen voor water, natuur en landschap. Vooral op het vlak van recreatie en toerisme ziet de gemeente kansen om ontwikkelingen te stimuleren. Gelijktijdig kan de beleefbaarheid van de Regge nog meer worden versterkt. De Regge en de directe omgeving ervan (helemaal na realisatie van de Reggeherstelprojecten) vormen een belangrijk landschappelijk component, waarvan de kwaliteiten nog meer kunnen worden benut.

6 Bereikbaarheid

De ontwikkeling van een gebied heeft sterk te maken met de aanleg of verbetering van de infrastructuur. Als we terug kijken naar het verleden van de gemeente, is vooral de verharding van de straatweg tussen Zwolle en Hengelo in 1830 bepalend geweest. Op de kruising van de weg en het water (de Regge) ontstond namelijk Nijverdal. Ook de aanleg van het spoor in 1881 tussen Zwolle en Almelo gaf de regionale economie een sterke impuls. Deze verbindingen vormen nog steeds de grootste verkeersaders van de gemeente.

De bestaande verkeersstructuur

De N35 tussen Zwolle en Wierden bestaat nog uit twee rijbanen. Er is een studie gaande om het deel tussen Nijverdal en Wierden op te schalen naar 2x2 rijbanen.

Met het Combiplan Rijksweg 35 wordt het spoor door Nijverdal samen met een deel van de N35 in een tunnel aangelegd. Daarmee wordt de Grotestraat, de straat dwars door Nijverdal, ontlast van het doorgaande verkeer. Met het Combiplan ontstaan er minder files, wordt het stationsgebied veiliger en beter bereikbaar, zijn er geen gelijkvloerse spoorkruisingen meer in Nijverdal en ontstaat er een betere leefbaarheid in Nijverdal. Op het tunneldak van de 'Salland Twentetunnel' zullen de Tuinen van Nijverdal gerealiseerd worden.

Doordat een groot deel van het verkeer straks niet meer door de Grotestraat rijdt, liggen er kansen voor vernieuwing van de Grotestraat (zie deel V Kernvisie).

De gewenste verkeersstructuur

Bereikbaarheid is een belangrijke vestigings- en locatievoorwaarde voor bedrijven en bedrijventerreinen. Voor het optimaal functioneren van de winkelgebieden in Hellendoorn en Nijverdal is bereikbaarheid in combinatie met voldoende parkeervoorzieningen van levensbelang. Ook het versterken van de toeristisch-recreatieve infrastructuur (met onder meer fiets- en wandelroutes) zijn middelen om de lokale economie te versterken.

Verkeer en vervoer (en bereikbaarheid) hebben overigens niet alleen te maken met economie, maar vaak hebben verplaatsingen een sociaal-recreatief motief, zoals boodschappen doen, familiebezoek of een (recreatieve) fietstocht. Voor de sociale ontplooiing van mensen is mobiliteit (ondanks internet) nog veelal een voorwaarde.

De belangrijkste opgaven voor verbetering van de verkeersstructuur zijn in het navolgende aangegeven:

Opwaardering N35

Met het Combiplan is er een grote stap gezet voor verbetering van de bereikbaarheid van de gemeente en doorstroom door Nijverdal. De relatie met de A1 en de A35 (snelwegen die van belang zijn voor een goede regionale bereikbaarheid van de gemeente Hellendoorn) is niet optimaal. In dit verband ziet de gemeente de opwaardering van rijksweg N35 tussen Nijverdal en de A35 (Nijverdal - Wierden) tot stroomweg - met 2x2 rijbanen en een snelheidsregime van 100 km/uur - als een belangrijke ontwikkeling. Op korte termijn gaan we voor optimalisering voor wat betreft verkeersveiligheid op het tracé Mariënheem en Nijverdal. Voor het deel tussen Nijverdal en de A35 zijn reeds studies uitgevoerd om deze weg op te waarderen tot 2x2 rijbanen. Overigens zijn voor het treinverkeer reeds plannen uitgewerkt om de route tussen Zwolle en Wierden te optimaliseren, zodat er ook tussen de Hanzelijn en Twente een goede verbinding ontstaat.

Fiets- en voetgangersverbinding N35 bij de Paarse Poort

Wegen kunnen ook een belemmering vormen voor de verbinding tussen gebieden. De N35 en de spoorlijn Zwolle-Almelo zijn belangrijke oost-west verbindingen tussen Zwolle en Twente (en vice versa) en vormen daarmee tezamen een grote verkeersader aan de grens van het Nationaal Park. Met het Sallandse Heuvelrug gedeelte ten noorden van de N35 (de Hellendoornse Berg) is geen ongelijkvloerse kruising aanwezig voor recreanten. Wel is er een ecoduct aangelegd (Ecoduct Twilhaar). Met de opwaardering tot stroomweg van de N35 zou de barrièrewerking nog meer toenemen. Een fiets- en voetgangersverbinding (bijvoorbeeld in de vorm van een fly over) is een mogelijkheid om te zorgen voor een goede recreatieve verbinding tussen het zuidelijke en noordelijke deel van de Sallandse Heuvelrug. Deze verbinding zou bijvoorbeeld ter hoogte van de Paarse Poort kunnen komen. Het verbinden van deze twee gebieden staat verwoord in deel V kernvisie.

Ongelijkvloerse aansluitingen N35 bij aansluiting Noordzuidverbinding

Een gelijksoortig probleem, maar dan voor een ander type verkeer, bevindt zich aan de oostzijde van Nijverdal. Hier ligt het bedrijventerrein 't Lochter. Dit terrein wordt ontsloten door de Boomcateweg en de Burgemeester H. Boersingel. De Noordzuidverbinding, welke nog niet volledig is aangelegd, vormt de nieuwe route van noord naar zuid. Deze verbinding en de nieuwe N35 zullen elkaar gelijkvloers kruisen. Voor een betere ontsluiting van het bedrijventerrein en de rest van Nijverdal hebben ongelijkvloerse aansluitingen ter hoogte van deze twee punten de voorkeur.

De Noordzuidverbinding

N347 is de weg die aansloot op de N35 in Nijverdal. Deze aansluiting is met het combiplan verloren gegaan. De route liep door de dorpen Hellendoorn en Nijverdal (zie bestaande verkeersstructuur op de kaart Context). Met het wegvallen van deze aansluiting op de N35 is een onsamenhangend netwerk ontstaan. Om het netwerk te herstellen is de Noordzuidverbinding in ontwikkeling, waarbij deze verbinding aantakt op het provinciale (en daarmee ook het rijks-)wegennet. De nieuwe aansluiting met de N35 wordt gesitueerd aan de oostzijde van Nijverdal.

De bestaande route (via de Reggeweg, de Ninaberlaan, de Joncheerelaan, Smidsweg en Rijssensestraat) krijgt een gebiedsontsluitende functie. Er zijn reeds tal van maatregelen genomen voor de verkeersveiligheid en deze weg in te richten als gebiedsontsluitingsweg. Het gaat dan onder andere om de knip Ommerweg bij Hellendoorn Noord.

Een deel van de Noordzuidverbinding is reeds gerealiseerd. Het nog te realiseren deel is op navolgend kaartje aangegeven. Het bedrijf Ben en Jerry's Hellendoorn BV heeft haar logistieke systeem op de fabriekslocatie met betrekking tot laden en lossen al aangepast en de toekomstige verkeersontsluiting al ontworpen op de komst van de Noordzuidverbinding.

De weg is integraal opgenomen bij de herinrichting van het beekdal van de Regge (via de Reggeherstelprojecten).

Afronding van de Noordzuidverbinding is voor de gemeente van belang omdat het zorgt voor:

- + aantrekkelijkere dorpscentra voor winkelend publiek en toerisme. Het toerisme is een van de kernkwaliteiten van de gemeente;
- + een goede verkeersafwikkeling van een veel grotere stroom auto's bij het wegvallen van de andere aansluitingen op de N35;
- + een optimale ontsluiting van twee grote bedrijven, die voor de regionale economie van groot belang zijn, te weten Unilever met Ben en Jerry's Hellendoorn B.V. (voorheen Ola) en Koninklijke Ten Cate B.V.. Beide bedrijven zijn lokaal geworteld. Het ontstaan van de kern Nijverdal is zelfs verbonden met deze tak van industrie!);
- + een betere ontsluiting van het bedrijventerrein 't Lochter;
- + betere bereikbaarheid van Avonturenpark Hellendoorn en gelijktijdig minder sluipverkeer door het historische centrumgebied van Hellendoorn door deze bezoekersstroom;
- + een snelle verbinding tussen Ommen en Nijverdal;
- + ontlasting van de verkeersdruk en daarmee verbetering van de leefbaarheid in Hellendoorn, Nijverdal en Hulsen;
- + een grote investeringsimpuls aan de economie in Overijssel;
- + extra impuls voor de werkgelegenheid in de bouw/infrastructuur;

Het nog te realiseren deel van de weg is nagenoeg obstakelvrij en eind 2015, begin 2016 zou al gestart kunnen worden met de werkzaamheden.

Met de aanleg van de Noordzuidverbinding blijft Hellendoorn een vitale Overijsselse gemeente in het hart van de provincie!

WAT ZIE JE TERUG OP DE KAART?

De bestaande verkeersstructuur, bestaande uit:

- Stroomweg (N35)
- Regionale verkeersaders (de 'oude' noord-zuid route door Hellendoorn en Nijverdal)
- Lokale verkeersaders

De gewenste verkeersstructuur, bestaande uit:

- Stroomweg (N35 met het Combiplan)
- Regionale verkeersaders (met de Noordzuidverbinding)
- Lokale verkeersaders

Twee ongelijkvloerse kruisingen als wensbeeld om de doorstroom te bevorderen.

7 Buitengebied

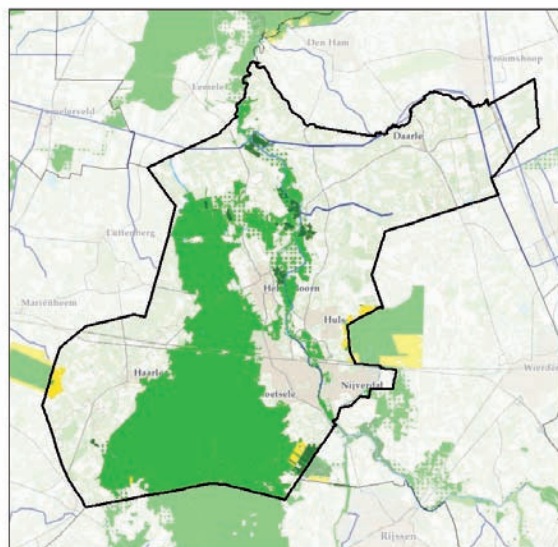
Het buitengebied is het gebied buiten de dorpen en kernen. In het buitengebied vindt agrarische bedrijvigheid plaats, er wordt gerecreëerd en gewoond en het bevat belangrijke ecologische waarden. In het buitengebied liggen enkele buurtschappen, met een hechte sociale structuur. Vanwege de verwevenheid met het landschap maken deze buurtschappen onderdeel uit van het buitengebied.

Het beleid met betrekking tot de hoofdfunctie van het buitengebied, de agrarische bedrijvigheid is vastgelegd in het bestemmingsplan Buitengebied. Daarbij kan gedacht worden aan de ontwikkelingsruimte (afhankelijk van de zogenoemde reconstructiezonering), het VAB-beleid, beleid voor niet agrarische bedrijvigheid in het buitengebied, rood voor rood en de kwaliteitsimpuls groene omgeving. Deze paragraaf richt zich daarom op de aspecten welke op het niveau van de omgevingsvisie relevant zijn en een doorvertaling zijn van provinciaal beleid.

Een groot gebied (de Sallandse Heuvelrug) is aangewezen als Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De EHS is een netwerk van grote en kleine natuurgebieden waarin de natuur (plant en dier) voorrang heeft en wordt beschermd. Daarmee wordt voorkomen dat natuurgebieden geïsoleerd komen te liggen en dieren en planten uitsterven en dat de natuurgebieden zo hun waarde verliezen. De EHS kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur.

De begrenzing van de EHS is opnieuw vastgelegd in 2013 en op de kaart aangegeven. Het buitengebied van de gemeente bepaalt grotendeels de identiteit van de gemeente, zoals in deel 3 wordt uiteengezet. De functies die in het buitengebied voorkomen, zijn nu nog veel van elkaar gescheiden. De uitdaging is functies meer met elkaar te combineren, waardoor er niet alleen meer winst behaald kan worden, maar er ook meer bewustzijn ontstaat van verschillende functies. In het deel Uitvoering wordt het proces 'co-creatie' beschreven om dat te bewerkstelligen.

Met de herbegrenzing van de EHS (waarmee er minder EHS is aangewezen), heeft de provincie Overijssel de zone Ondernemen met Natuur en Water aangewezen. Beoogd wordt in deze zone natuur te realiseren met middelen van derden door een nieuw Rood voor Groen-principe te introduceren. Dit principe gaat uit van de realisatie van nieuwe natuur (groen) met de opbrengst van bouwen (rood). Dit principe vergt een nadere uitwerking, waarin wordt aangegeven waar welke natuurelementen kunnen worden aangebracht, ter versterking van het landschap en welke verhouding wordt aangehouden tussen 'groen' en 'rood'. Ook het proces dient daarbij duidelijk te worden weergegeven, omdat het goed is als de rol van alle betrokkenen vanaf het prille

Legenda

- bestaande natuur
- nieuw te realiseren natuur, netto begrensd
- uitwerkingsgebied ontwikkelopgave Natura 2000

begin duidelijk is en de doelen scherp geformuleerd zijn. Ook het geld voor aankoop en inrichting van een gebied als nieuwe natuur moet vanaf het begin geborgd zijn.

De EHS (bestaande en nieuw te realiseren natuur) en de Zone Ondernemen met Natuur en Water zijn op het kaartje op de vorige pagina weergegeven.

De landbouwontwikkelingsgebieden liggen besloten in delen van het gebied 'Rond boeren'.

WAT ZIE JE TERUG OP DE KAART?

In de contextlaag zijn de EHS, de zone Ondernemen met Natuur en Water en de essen aangegeven.

De provincie Overijssel is het bevoegd gezag omtrent ontwikkelingen binnen de EHS. Er geldt binnen de EHS een zogenaamd 'nee, tenzij' beleid. Ontwikkelingen zijn niet mogelijk, tenzij er een zwaarwegend maatschappelijk belang voor een ontwikkeling is. Daarnaast kunnen nieuwe ontwikkelingen binnen de EHS worden toegestaan als het positief effect op de EHS opweegt tegen het negatief effect. Er zal in elk geval met de provincie overlegd moeten worden. Ontwikkelingen in de EHS zijn alleen toegestaan mits er gecompenseerd wordt. Streef naar grote oppervlaktes bos op strategische plaatsen waar de dichtheid aan paden wordt teruggedrongen. Indien forse aantasting van waarden plaatsvindt kan ook fysieke compensatie plaatsvinden door elders bos uit te breiden. In het beekdal kan compensatie ook plaatsvinden door zonering. Dat betekent dat gedetailleerd delen aangewezen moeten worden waar recreatieve/andere functies zich beperkt kunnen ontwikkelen. Daartegenover zullen gedetailleerd andere delen van het beekdal op lange termijn veilig gesteld moeten worden door de rust daar ook te waarborgen. Dat betekent een lage dichtheid aan of geen recreatieve infrastructuur.

In de zone Ondernemen met Natuur en Water worden ontwikkelingen gestimuleerd als deze een positieve uitwerking op de natuur hebben (zie ook kopje 'recreatie en toerisme').

Voor het beleid met betrekking tot de essen; zie het kopje 'algemeen'.

